

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 "
Na poczcie, już z odnośniami	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 "
Na poczcie już z odnośniami	8,07 "

Strażki inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cie lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

OGłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sroda Objawienie N. M. P.
Czwartek Eulalii

CHOJNICE, czwartek dnia 12. lutego 1931 r.

Słońca wschód 7.00 zachód 16.40
Księżycy wschód 03.39 zachód 10.41

Więści o krótkiej treści

Obłąkany kapitan okrętu

Kapitan pewnego parowca norweskiego, jadącego do Ameryki zwarłował nagle i zranił rewolwerem 2 oficerów załogi — Zdołano go następnie obezwładnić i nałożyć mu kajdanki

B poseł Kwiatkowski przewieziony do Starogardu

B poseł więzień brzeski Kwiatkowski z Wejherowa został w sobotę przewieziony do więzienia w Starogardzie

Prom zatonał

podczas śnieżycy zdezynszy się z parowcem w portowym mieście japońskim Kolce — 58 pasażerów uratowano, 11 dotąd nie odnaleziono

Demonstracje bezrobotnych

odbyły się we wtorek w 6 wielkich miastach Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn — W pewnym mieście Kaliforniji tłum przypuścił szturm do ratusza, w walce z policją liczne osoby zraniono 12 ko munistów aresztowano

Monopol zapalczyzny

W dniu 9 bm ukazało się rozporządzenie ministra skarbu w sprawie wykonania ustawy o monopolu zapalczyznym

Upadłości i nadzory sądowe

W styczniu rb zgłoszono do wydziału handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi 4 podania o udzielenie nadzoru i 9 podań o ogłoszenie upadłości

Genewa realizuje postulaty warszawskiej konferencji rolniczej

Genewa — Zebrał się tu specjalny komitet dla sprawy kredytu rolnego — Zadaniem tego komitetu jest szczegółowe opracowanie planu stworzenia międzynarodowego instytutu dla kredytu rolnego by w ten sposób posunąć naprzód dezyderaty warszawskiej konferencji rolniczej z 1930 roku — W Komitecie bierze udział delegat polski p Fel Młynarski

35 „utraconych miast“ na witrażach okiennych w Malborku

W zamku krzyżackim Malborku odbyło się uroczyste wmurowanie 35-ciu witraży okiennych przed stawiających 35 utraconych miast niemieckich w Poznaniu, na Pomorzu i Górnym Śląsku — Pod każdym herbem znajduje się napis każdego miasta Jest to nowy sposób propagandy niemieckiej, Malbork bowiem jako historyczna siedziba Krzyżaków odwiedzana jest licznie przez turystów

Podróż 12 letniej dziewczyny z Francji do Polski bez pieniędzy

Katowice — Obsługa pociągu osobowego zdążającego z Poznania do Katowic wykryła w Siemianowicach młodocianą pasażerkę jadącą bez biletu Zatrzymana okazała się 12 letnią Rozalją Nowakówną — Chcąc ulżyć swoim rodzicom, którzy we Francji znaleźli się bez pracy Nowakówna postanowiła wrócić do Polski i w tym celu ukryła się w ekspresie Paryż — Warszawa i bez pieniędzy dojechała do Poznania

Przemysł żelazny na niemieckim Śląsku otrzymał wielkie zamówienia sowieckie

Huty żelazne na niemieckim Śląsku otrzymały większe zamówienia od Rosji sowieckiej na dostawę stali i żelaza — Zamówienia mają być wykonane w ciągu trzech miesięcy

Prasa niemiecka donosząc o tem, podnosi, że dzięki tym zamówieniom robotnicy na niemieckim Śląsku na przeciąg trzech miesięcy otrzymali pracę — Prasa żali się że ceny zamówień są bardzo niskie

Podpalenie i samobójstwo

W Grzybowie pow Gorlice 63 letni rolnik Jan Krupka właściciel 5 morgowego gospodarstwa podpalił właśnie obejście poczem powiesił się w płonącym domu — Dom samobójcy oraz stodoła i stajnia spłonęły zupełnie

Oświadczenie min. Składkowskiego

Dyskusja nad budżetem min spraw wewn obfi towała w momenty bardzo znamienne

Znamienne było wystąpienie min Składkowskiego który nazwał Brześć pacyfikacją a wybory ba lonikami, któremi różni politycy usiłują wpłynąć na opinie polską — Atakował przedwzysystkiem Zw Ludowo — Narodowy (p minister spraw wewn; jak gdyby nie orjentował się w nazwach i terminach współczesnych — uw Red) oraz insynuował narodowcom, że stają w obronie Ukraińców i oskarżają rząd o ucisk Niemców w Polsce

— Zadaje sobie pytanie — mówił o Składkowski — czy to pomieszenie pojęć czy wielkie nieporozumienie — Zaraz wydam sekret: to jest kłamstwo polityczne, to są zapusty staropolskie i bal maskowy — Życzę Panom, którzy się bawią aby się

bawili ochoczo ale intensywnie i prędko; ponieważ kłamstwo kończy się Popiełcem a popielec polityczny nastanie, gdy wróci — Kto wróci nie będzie mógł aby nie zrobić zabawy“.

Następnie bardzo obszernie omawiał kongres krakowski a zakończył apoteozą Józefa Piłsudskiego przyrównując jego epokę do epoki kanclerza Zamoyjskiego — Rolli Józefa Piłsudskiego dotknął również pes gen Gallica

— Są ludzie — mówił — którzy czekają na jego śmierć — Ale nie liczcie się z tem bo on nie zamknie oczu, dopóki warcholstwu w Polsce nie urwie jakiemikolwiek środkami łba — Jeżeli nie użył teraz ostatecznych środków to tylko dlatego że wygrał wojnę wewnętrzną i od tego czasu drogą legalną budował naszą ojczyznę“

Tajne narady między Wiedniem a Budapesztem

Wiedeń — W związku z wiadomościami rozpo wszeczmianami przez prasę zagraniczną o współdziałaniu pewnych kół politycznych w Austrii i na Węgrzech w kierunku restytucji monarchji austro —węgierskiej raz o przygotowywanym jako wstęp do samej restytucji sojuszu wojskowym między obo ma państwami, wiedeńskie Biuro Korespondencyjne rozesało komunikat, mający stwierdzać kategori cnie, iż żadne tego rodzaju kroki zarówno z Wiednia jak i z Budapesztu nie były czynione i że wogóle w pogłoskach samych o planach restytucyj nych tudzież o sojuszu wojskowym austro —węgier skim nie było słowa prawdy — Toż samo Biuro Ko respondencyjne — jak widać, na podstawie inspi racyi urzędowych, stwierdziło dalej iż w czasie wizy ty premiera węgierskiego hr Bethlena w Wiedniu omawiano jedynie sprawę zawarcia traktatu przy jaźni oraz układu rozjemczego pozatem żadne inne kwestje nie były wcale poruszane

Okazuje się tymczasem że doniesienia Biura Korespondencyjnego miały jedynie na celu zatępcie wrażenia na terenie międzynarodowym w szcze gółności w kołach Małej Ententy o dokonywującym się zbliżeniu austro —węgierskiem, w sensie resty-

tuowania monarchji pod panowaniem Habsburgów Oto bowiem świeżo potwierdzają się wszystkie wie domości o rozmowach i faktach dokonanych w Wie dniu i w Budapeszcie — Rokowania o sojusz wojskowy austro — węgierski prowadzone już były za szefostwa rządu prałata Seipla i tylko zmiana rzą du Vaugoina uniemożliwiła w swoim czasie zawar cie tego sojuszu — Sojusz ten podobno nie jest jesz cze faktem dokonanym mimo to jednak wszystko jest doń przygotowane

Tak samo ustalony ma być wspólny plan, obejmujący działanie na terenie międzynaro dowym w kierunku wskrzeszenia dawnej monarchji

Jest charakterystyczne, że plan restytucyjny ma pochodzić podobno z kół bardzo zbliżonych do ex-cesarzowej Zyty, której życzeniem zresztą ma być ażeby sym jej najstarszy, arcyksiążę Otto, powrócił do Wiednia, jako cesarz i do Budapesztu ja ko król Plany te znalazły żywy oddźwięk w wpły wowych kołach politycznych węgierskich i w naj bliższem otoczeniu byłego premiera Schobera — Sfery polityczne włoskie mają chętnie spojgądać okiem na owe plany węgiersko — austriackie a na wet współdziałać w ich realizacji (R).

Sowiety w komisji paneuropejskiej

Moskwa — Rząd sowiecki przyjął zaproszenie komisji studjów nad unją europejską do wzięcia udziału w jej pracach — Litwinów w odpowiedzi swej do sekretarjatu Ligi Narodów zaznaczył że rząd zastrzeżę sobie zajęcie ostatecznego stanowi ska wobec przyszłych prac komisji do czasu otrzy mania niezbędnych wyjaśnień i zapoznania się z pracami komisji oraz istotnym charakterem plano wanej przez komisję unji europejskiej

Tragiczny wypadek na zawodach konnych w Zakopanem

Zakopane — W czasie zawodów konnych w Za kopanem wydarzył się następujący omal że tragiczny wypadek — Po wypuszczeniu ze startu koń Gier gonja zamiast pobiec torem za innymi końmi zawrócił w przeciwnym kierunku — Zgubiwszy nar ciarza, klacz rzuciła się w szalonym pędzie naprze ciw galopującym po torze koniom i przed samą try buną wpadła pomiędzy nie, uderzając w wielkim impencie pierściami koma Pamiątkę — Obydwa ko ne padły martwe na torze — Narciarz wyszedł z ka tastrofy z lekkimi ranami

Polski lot dookoła Afryki

Budapeszt — W niedzielę bawili się tu dwaj lotnicy polscy odbywający raid Warszawa — Afry ka kpt Skarzyński i por inż Markiewicz — Obaj lotnicy wystartują z Gyoma po otrzymaniu nowego zbiornika, gdyż dotychczasowy uległ uszkodzeniu w czasie lądowania — Odlot nastąpi prawdopodob nie w środę wczesnym rankiem o ile tylko warunki atmosferyczne pozwolą na start

Zniesienie autonomji Banku Polskiego?

W niektórych pismach ukazały się wzmianki donoszące o tem, jakoby miały być wydane pewne zarządzenia ze strony rządu, któreby uzależniły w zupełności dyrekcję Banku Polskiego od rządu — Mianowicie planowane ma być zmniejszenie statutu tego banku w taki sposób że dyrekcja nie byłaby jak dotąd wybierana przez Radę Banku, lecz miano wana przez rząd — W ten sposób rząd uzyskałby decydujący wpływ na funkcje Banku Polskiego we wszystkich jego czynnościach

Wielki pożar na wystawie koni

Oakland (Kalifornja) — Pożar zniszczył budynek w których odbywała się wystawa koni — W płomieniach zginęło 3 ludzi — W czasie pożaru doszło do pełnych grozy scen, gdy przerażone zwierzęta objęte płomieniami uciekały ze stajen, Policja zmuszona była kilka płonących koni zastrzelić — Stra ty w koniach obliczają na przeszło 400000 dolarów

W płomieniach zginęło 80 koni wielkiej wartości — Jeden z tych koni oceniany był na 35000 dol.

Aresztowanie b posła Taraszkiewicza

B poseł białoruski na Sejm Taraszkiewicz, je den z współwinnych w głośnym procesie Hromady z przed 2 lat, ulaskawiony na mocy amnestji zamiesz kał w Gdańsku — W piątek ub tygodnia Taraszkiewicz wyruszył z Gdańska w kierunku Tczewa, po ciągnięciu pociągu do Rygi — Przy rewizji osobistej ujawniono przy nim plik dokumentów, wielce kompromitujących — Tu został pozwany, aresztowany

Kupiectwo a niżka cen

Stowarzyszenie Kupców Polskich pragnąc zapoznać szerszy ogół o swym stanowisku wobec polityki przez rząd akcji niżki cen urządzało konferencję prasową, na której zapoznano zebranych z zasadniczymi poglądami kupiectwa w omawianej sprawie — Pan Prezes Herse, zagajając zebranie zaznaczył, że kupiectwo polskie musi liczyć się z niskimi cenami na płody rolne oraz z tem, że ceny te nie prędko się podniosą — Wobec tego kwestją najbardziej żywotną dla całego kupiectwa jest do stosowanie cen w handlu do zdolności nabywczej społeczeństwa co może nastąpić właśnie przez obniżenie cen — Samo zagadnienie omówili szerzej dwaj referenci pp: dyr Jakubowski i Wencel — Po referatach tych rozwinęła się dłuższa dyskusja w której oprócz zebranych dziennikarzy, zabierali również głos b poseł Brun oraz członek zarządu p Kryt

W świetle wywodów pp referentów sprawa obniżki cen przedstawia się następująco:

Rząd, operując się na wskaźnikach cen hurtowych i detalicznych, wysunął pod adresem kupiectwa zarzut, że pobiera ono nadmierne zyski, dowodem czego jest znaczna rozpiętość cen pomiędzy hurtem a detalem — Tymczasem po bliższym zbadaniu okazało się że zestawienie indeksów cen jest błędne — Kupiectwo dotychczas pomijało tę sprawę milczeniem, aż do chwili, w której ostrze tych wskaźników uderzyło w nie bezpośrednio — Przy bliższym zbadaniu sprawy okazało się że ceny hurtowe wielu artykułów brane są za inne sorty tańsze ceny zaś detaliczne za sorty droższe — Również oba rodzaje cen brane są za źródła nieodpowiadających sobie mianowicie ceny hurtowe z całego obszaru państwa, detaliczne zaś tylko z Warszawy itd — Wobec tego wskaźniki, którymi operuje się obecnie nie są miarodajne

Po bliższym zbadaniu sprawy okazało się że rozpiętość cen nie jest tak znaczna jak to wykazują owe wskaźniki — Dalej, że nie są brane zupełnie pod uwagę koszty własne kupców — Tak np różnica w cenie pomiędzy hurtem a detalem, wynosząca 30 procent uważana jest za olbrzymią ; tymczasem koszty własne, na które składają się opłaty za lokal, personel, podatki państwowe i komunalne; świadczenia dla kas chorych, funduszu bezrobocia itp oraz szereg innych kosztów, jak reklama i inne wynoszą w sumie przeciętnie 27 procent czyli z tych 30 pozostaje dla kupca zaledwie 3 procent a więc zysk minimalny — Gdyby legenda o wysokich zarobkach kupców była prawdziwa to owe fortuny zdobyte w ten sposób, musiałyby się gdziekolwiek ujawnić — Tymczasem obserwujemy coś wprost przeciwnego; mianowicie masowe bankructwa — Jednakże same upadłości jeszcze nie wiele mówią — O wiele dotkliwiej odczuwa kupiectwo dobrowolne ugody, których nikt ni rejestruje, kupiec hurtowy lub fabrykant tracąc z reguły połowę swych pretensyj, resztę zaś ma otrzymać niejednokrotnie dopiero po upływie jakichś dwóch lat — Rzecz jasna, że operacje te w ogólnej ich sumie narażają ogół kupiectwa hurtowego na olbrzymie straty — Manipulacje podobne razem z upadłościami, wytworzyły uprzywilejowanie stanowisko dla nieuczciwych detalistów, którzy obniżając nadmierne ceny swych towarów z góry przewidują, że za to zapłaci ich wierzyciel — W ten sposób nie silniejszy kupiec wygrywa w chwili obecnej lecz właśnie słabszy, licząc na zerwanie swych wierzycieli

Pozatem pozostaje jeszcze kwestja kredytu — Kupiectwo nasze pozbawione jest kapitału zapasowego — Kredyt bankowy jest albo zupełnie nie do stępnny, lub też tylko w nieznacznej mierze — Musi więc pożyczać prywatnie, opłacając nadmierne wysokie procenty — Ten czynnik powoduje również drożyznę towaru — Bilanse upadłych firm wykazują znaczne sumy owych prywatnych kredytów które koniec końców doprowadziły dany interes do ruiny — Porównując wydatki kupiectwa polskiego z zagranicznym, okazuje się, że płaci ono dwa i pół razy więcej podatków i świadczeń niż kupiectwo zagraniczne — Wprawdzie kupcy w Polsce mają mniej wydatki na reklamę ale to zupełnie nie przychodzi się do ich dobrobytu — Również niższe czynsze za lokale są wynikiem ogólnej sytuacji mieszkaniowej w Polsce, powodującej zmniejszenie dochodów całych warstw społecznych co w ostatecznym wyniku odbija się na sile kupna ludności a więc na kupiectwu — Co się tyczy kalkulacji polskich i zagranicznych to nasze kalkulacje są stanowczo niższe, na dowód czego przedstawiono szereg cyfr — Statystyka wykazała że w roku ubiegłym niżka cen nastąpiła w wielu dziedzinach — Na 49 artykułów objętych cennikiem detalicznym 7 obniżyło się o 10 procent, 6 do 20 procent, 7 do 30 proc, 5 do 40 procent, 2 do 50 procent — Są to wszystkie artykuły pierwszej potrzeby — Dotychczas więc obniżka już w wielu dziedzinach nastąpiła — Również zarzut jakoby handel polski był zbyt rozproszkowany, nie jest słuszny — Statystyka wykazuje że liczba osób, zatrudnionych w handlu wynosi w Polsce 3,8 procent, podczas gdy zagranicą: w Anglii, Niemczech, Szwajcarii, Belgii, Francji i Stanach Zjednoczonych procent ten jest wyższy od 10, we Włoszech i Czechosłowacji wynosi on ponad 6 procent, w Szwecji zaś 8,4 procent. Dalej statystyka dowodzi, że w latach 1924 — 29 ogólna liczba przedsiębiorstw handlowych wzrosła w Polsce o 6 procent

Wielkość zaś przedsiębiorstw średnich i większych zmniejszyła się o 21,6 procent — Mamy więc za dużo przedsiębiorstw małych zwłaszcza w handlu spożywczym, za mało średnich i większych, które mają własnie doniosłą rolę w handlu.

Jako wnioski z powyższego stanu rzeczy przedstawiono następujące tezy — Mechaniczna obniżka cen przez ich zbitcie musi skończyć się ruiną dla całego handlu co z kolei odczuje i skarż państwa na swych dochodach — Sam p minister Prystor podniósł konieczność utrzymania rentowności handlu — Obniżka cen może nastąpić tylko przez szczegółową analizę wszystkich czynników, składających się na cenę towaru — poczynając od surowca, przez proces fabrykacji, handel hurtowy aż do detalicznego — Obniżenie podatków zwłaszcza komunalnych, wyolbrzymionych świadczeń społecznych dalej reorganizacja techniki handlowej, na koniec sunięcie dyktatury karteli oraz organizacji posiadających cechy monopoli przy skupie względnie przeróbce oto dziedzin, w których zmniejszenie kosztów może doprowadzić do wydatniejszej obniżki cen — Potrzeba jednak na to pewnego czasu — Polskie kupiectwo przystąpiło już do tych prac, powierając je Izbie Handlowej i domagając się udziału w nich przedstawiciela rządu

Narazie okres przejściowy, wywołany nastrojami zniżkowymi odbił się fatalnie na kupiectwie, wywołując najkompletniejszy zastój grożący wprost katastrofą — Korzysta z tego obcy kapitał który poczyną otwierać u nas wspaniałe swe sklepy, zyski jednak z tego pójdą zagranicę ze szkoda dla kraju — „Polska“

Protest przeciwko rozwiązaniu Koła Prawników

Międzynarodówka adwokatów socjalistycznych w Paryżu wystąpiła z protestem przeciwko rozwiązaniu Koła Prawników w Warszawie

Protest podpisali: Vandervelde, Otto Lang sędzia w Zurychu, prof Rosenfeld poseł do Reichstagu dr Koeller austriacki Renner i adwokat francuski Lonquet, wnuk Marksa

Duży tytuł Uroczyste dni w państwie watykańskie

Państwo papieskie obchodzi swoje wielkie dni Dnia 6 bm przypada 9-ta rocznica wyboru Ojca św Piusa 11-tego, dnia 12 bm odbędzie się uroczysty obchód 9-tej rocznicy koronacji, oraz łącznie z tem otwarcie nowo zbudowanej radiostacji watykańskiej — Uroczystości, zakreślone na szereg dni rozpoczęły się w dniu 6 bm otwarciem nowej elektrowni watykańskiej, założonej w małych rozmiarach w roku 1897 za pontyfikatu Leona 13-go

Po odsłonięciu tablicy pamiątkowej przemówił Ojciec św, wspominając o pierwszym akcie woli Bożej przy stwarzaniu wszechświata. „Fiat lux“ i za znacząc że w układzie warunków życiowych miasta watykańskiego jest również światło jako czynnik nieodzownego rozwoju życia — Zatrzymawszy się następnie myślą przy nowych maszynach i skazawszy na ich chich nieruchomość, ukrywającą potężną siłę i energię Papież porównał je z talk licznymi pod pięknym niebem Italji pomnikami jeźdźców których nieruchomość budzi jednakże wrażenie życia i ruchu zarówno w jeźdźcach jak i w koniach W tej nowej maszynierji elektrycznej, w uruchomionej tak niedawno centrali telefonicznej, w tej stacji radiowej, mającej być otworzoną za niewiele dni a skonstruowanej tak mądrze przez W Marconi'ego którego obecność na terytorjum miasta watykańskiego Papież wita bardzo serdecznie — w tem wszystkim ujawniają się potężniejsze środki porożumiewania się ludzi, które będą oddane na służbę prawdzie i miłosierdziu

Równocześnie odbywają się wielkie przygotowania do uczczenia rocznicy koronacji Piusa 11-go — Całe miasto watykańskie będzie wspaniałe przyozdobione w dniu 12 lutego przyczem wojska papieskie wystąpią w mundurach galowych — W Kaplicy Sykstyńskiej w obecności Papieża i Jego Dworu oraz Antykanery Eklezjastycznej korpusu dyplomatycznego, przedstawicielei rodów rzymskich odbędzie się msza pontyfikalna, poczem Ojciec św przyjmować będzie życzenia

Najważniejszym momentem w dniu obchodu rocznicy koronacji będzie niewątpliwie otwarcie nowo założonej radiostacji watykańskiej, która jest jedną z najlepiej urządzonej i najsilniejszych stacji na świecie — Zbudowana na najwyższym wzgórzu Watykanu, s'acja operuje długością fal około 20 do 50 metrów — Ceremonja inauguracyjna w dniu 12 lutego br odbędzie się według ustalonego programu o godzinie 16,30 — Cały przebieg uroczystego posiedzenia będzie transmitowany przez radio na cały świat przyczem przemówienia tłumaczone będą na kilka języków — Dotychczas niewiadomo, czy Ojciec Święty wygłosi mowę — Na ten temat kursuje szereg domysłów między innymi notują, że Papież wystąpi z dwoma wezwaniami, z których jedno będzie przeznaczone dla katolików europejskich drugie ma być skierowane do katolików amerykańskich — Mówi się również że Pius 11-ty w pierwszym swoim przemówieniu zaznaczy specjalnie pod adresem katolików w Rosji Sowieckiej że Stolica Apostolska pamięta o nich i losem ich szczerze się interesuje — Są to jednak tylko domysły i pogłoski — Ojciec Święty bowiem jedynie w ostatecznej chwili powzięł decyzję

Angielska książka o kwestjach polsko niemieckich

Na półkach księgarskich Londynu zjawia się książka wybitnego publicysty angielskiego Augura pt A bulwark of democracy (Szaniec Demokracji) stanowiąca znakomitą analizę historyczno — polityczną walki ludu polskiego w Poznańskim i na Pomorzu przez szereg wieków z pruskim Drang nach Osten, oraz obrony ziemi polskiej przed akcją germanizacji — Książka zawiera cenne mapy, wykazujące stałą przewagę elementu polskiego na tych ziemiach — Jednym z najciekawszych przyczynków są zamieszczone w książce fotografie, odezwy mobilizacyjne komendy okręgu w Toruniu w roku 1914 oraz ogłoszenia stanu oblężenia 17-go korpusu armji niemieckiej w Gdańsku pod dowództwem Mackensena — Obydwa te dokumenty są zredagowane w języku polskim, co najwymowniej dowodzi, iż sztabniemiecki uznawał polskość Pomorza

Znakomity publicysta angielski pisujący pod pseudonimem Augur jest z pochodzenia Rosjaninem a prawdziwe jego nazwisko brzmi Poljaków — Niedawno p Poljaków bawił w Polsce gdzie miał możność zapoznania się na miejscu ze stosunkami polsko — niemieckimi i z całą kwestją niemiecką w Polsce — P Augur Poljaków uchodzi za obiektywnego znawcę tego zagadnienia

Wstrząsające doniesienia z wysp solowieckich

Cała niedzielną prasa angielska zamieszcza wstrząsające opisy życia skazańców politycznych na Solówkach — Dzienniki ogłaszają 9 protokołów zeznań uciekinierów z obozów bolszewickich, przesłanych Mac Donaldowi przez postać konserwatywnego Bellairsa w związku z wnioskiem przez niego do parlamentu wnioskiem zakazu importu drzewa sowieckiego, przy eksploatacji którego pracuje około 60 tysięcy więźniów politycznych w obozach leśnych północnej Rosji — Stwierdziwszy charakter przymusowy robót związanych z gospodarką leśną sowiecką, dzienniki na podstawie wymienionych protokołów obliczają liczbę zmarłych na panującej w obozach tyfus na 19000 w jednym miesiącu maju 1930 r — Obecnie dziennie umiera 15 procent więźniów politycznych, zatrudnionych w obozach leśnych — Przyczyną ich śmierci jest mroz, przed którym nie zabezpieczają otwarte baraki

W Palestynie istnieje niewolnictwo

Arabskie pisma przynoszą sensacyjną wiadomość o handlu niewolnikami w Palestynie — Dziennik Al Hayat podaje w otwartym liście do brytyjskiego generalnego komisarza szereg drastycznych szczegółów na ten temat — Wedle tego listu położenie ludności rolniczej ma być tak fatalne, iż wielu chłopów sprzedaje swe małe córki na 25 lat jako służące, przyczem niejednokrotnie są one jeszcze traktowane jako nałożnice — Ceny na takie dzieci w ostatnich czasach bardzo spadły W obecnej chwili można kupić 8 letnią dziewczynkę za 1000 — 1200 zł (pośrednik dostaje 100 zł) — Najbardziej kompromitującym jest fakt, że takich niewolnic używają również angielscy urzędnicy

Są to zwyczaje, które mają wśród Arabów zresztą od dawien dawna ustaloną tradycję i tak już w najbliższym sąsiedztwie Palestyny mianowicie w Transjordanji jeszcze do dzisiejszego dnia plemiona Beduinów ze szczególnym zamiłowaniem używają do posług murzynskich niewolników — Poza tem w całej Arabji kwitnie na wielką skalę handel niewolnikami o czem już w swoim czasie pisaliśmy i na co zwróciła uwagę Liga Narodów

Utworzenie czterech nowych parafij w obrębie miasta i portu Gdynia

Miasto Gdynia liczyło w jesieni zeszłego roku 30387 katolików, podzielonych na trzy tylko samo dzielne placówki duszpasterskie na parafje oksywską, chylońską, i na samodzielną stację duszpasterką Gdynia — Ponieważ taki podział owych na parafje na dalsza metę był niemożliwy, przeto J E Najdostojniejszy ks Biskup Stanisław Wojciech w trosce o dobro dusz pomimo braku stałych mieszkań dla duszpasterzy i służby kościelnej i mimo niemałych trudności finansowych, utworzył dekretem z dnia 10 stycznia br w obrębie miasta cztery nowe samodzielne parafje, mianowicie:

- 1) par. Portową, Najśw Marji P. Gwiazdy Morza
- 2) parafje Najśw Rodziny w Grabówku
- 3) parafje Najśłodszego Serca Pana Jezusa;
- 4) parafje Bazyliki Morskiej

Parafja Portowa obejmuje cały teren portowy Od torów kolejowych granica idzie środkiem ulicy Podjazdowej, obejmuje obie strony ul Starowiejskiej, ul Abrahama, ul Świętojańskiej aż do kościoła Najśw Marji Panny i skręca następnie środkiem ulicy do morza

Parafja Grabówka odgraniczona jest od chylońskiej t zw Gorpicem — Granica biegnie dalej szosą Gdańską, przez tory kolei Gdynia — Reda aż do ekspedycji towarowej, aż do ulicy Leśnej i środkiem tej aż do lasów państwowych

Parafja Najśw Serca P Jezusa obejmuje między innymi dworzec kolejowy — Granica jej biegnie środkiem miasta, stykając się w niektórych punktach z granicą parafji Portowej

Granica parafji Bazyliki Morskiej idzie środkiem ulicy prowadzącej do morza obok kościoła Najśw Marji Panny stąd środkiem ulicy Świętojańskiej do tunelu i wzdłuż magistrali Gdynia — Bydgoszcz aż do granicy kolibskiej

Parafje Oksywie i Chylonia pozostaną tymczasem w obecnym obszarze, wyjąwszy niektóre zmiany spowodowane rozgraniczeniem parafji Grabówka i Portowej.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 11. lutego 1932 r.

Podziękowanie

Na bezrobotnych złożyli:
Towarzystwo Samodzielnych Kupców 150 zł
1 parę trzewików i pół ctry grochu
p Paweł Smeja 5 ctry węgla
Inspektorat Straży Granicznej wpłacił: zebraną
kwotę z odcinka Inspektoratu Chojnice 91,30 zł
zebraną kwotę od Obywateli miejsc: Glińsko 9,20 zł
Ofiarodawcom składam niniejszem serdeczne po-
dziękowanie
(—) A Ulandowski
w: z: burmistrza

Na swą zabawę taneczną

Kat Stow Młodz Polskiej Męskiej zaprasza całe
obywatelstwo — Zabawa rozpocznie się punktual-
nie o godzinie 8 wieczorem w sali hotelu Engla —
Należy się spodziewać że zabawa dzisiejsza cieszyć
się będzie powodzeniem — Wstęp dla panów 1,50 zł
dla pań 1 zł, dla drh 50 groszy

Pan Naczelnik to ja

Oto tytuł arcywesołej komedji, jaką wystawi
w sobotę na scenie Hotelu Centralnego zespół ama-
torski Kolejowego P W — Kto chce się na koniec
karnawału ubawić i uśmieć co niemiara niech
idzie ażeby zobaczyć ten słoneczny i pogodny utwór
pełen zdrowego humoru i beztrudnej wesołości —
Sztuka ta, gdziekolwiek ukazywała się na deskach
scenicznym wszędzie bywała entuzjastycznie przy-
mowana — Sądzić więc można; że i społeczeństwo
chojnickie poprze starania kolejowców:

Z naszych organizacji kobiecych

Dnia 6 bm w Chojnicach odbyło się zebranie
Koła Ziemianek z inicjatywy p szambelanowej Sik-
korskiej, p starosta dr Zaleski wypowiedział kilka
słów o skomercowaniu haftów kaszubskich i zało-
żeniu związku istniejących już pracownic lub no-
wo się zakładających Pan starosta przyrzekł po-
pierać ten związek, bo widzi wtem wsparcie i
uczciwą pracę dla biednych dziewcząt w powiecie
chojnickim — Do zarządu związku wybrano p szam-
Sikorską z W Chełmów; p starostę dr Zaleską z
Chojnic, p Lucję Hoffmannównę z Brus — Kopje
rezolucji tegoż zebrania p Sikorska rozesłała wszyst-
kim pracownicom —

Tegoż dnia miało zebranie także Tow Polek z
Chojnic — P szamb Sikorska zareferowała o rez-
olucji w sprawie związku pracownic haftów kaszub-
skich prosząc gorąco członkinie aby się przychyli-
ły do zakładania pracownic haftów kaszubskich

Następnie p dyrektorka żeńskiego gimnazjum
miała slichny odczyt o Zmichowskiej — Pani prze-
wodnicząca podziękowała jej w serdecznych słow-
wach za przypomnienie nam programu entuzjastek
i po załatwieniu wolnych głosów oraz spraw bieżą-
cych towarzystwa zebranie zamknęła

D 6 marca odbędzie się walne zebranie towPolek wa
którem zarząd zda sprawozdanie ze swych czynno-
ści oraz p Penatówna referentka tow pom Ziemian-
nek wygłosi referat na temat „Ogólne znaczenie
charakteru i jego kształcenie. P Peczatówna ob-
jeżdża obecnie powiat chojnicki i przy bardzo licz-
nem udziale publiczności miewa wykłady

Posiedzenie Sejmiku Powiatowego

Dnia 25 lutego br o godzinie 9 przed południem
odbędzie się zwyczajne posiedzenie chojnickiego
Sejmiku Powiatowego — Na porządku obrad znaj-
dują się między innymi następujące sprawy:

Uchwalenie budżetu Chojnickiego Powiatowego
Związku Komunalnego na czas od 1 kwietnia br do
31 marca 1932 roku

Wprowadzenie na rok 1931-32 samostajnego podat-
ku od budynków mieszkalnych na obszarze gmin
wiejskich na cele utrzymania szkolnictwa powsz:

Wprowadzenie na rzecz Chojnickiego Powiatu
wskiego Związku Komunalnego na rok 1931-32 specjal-
nych opłat drogowych.

Uchwalenie statutu w sprawie obierania opłat
za nadmierne zużycie dróg powiatowych

Uchwalenie statutu Powiatowego Ośrodka Zdro-
wia w Lipienicach

Uchwalenie regulaminu o oddawaniu robót i do-
staw chojnickiego Powiatowego Związku Komunal:

Uchwalenie podwyższenia dodatku komunal-
nego do państwowego podatku gruntowego

Upoważnienie Powiatowej Komunalnej Kasy
Oszczędności w Chojnicach do załączenia w Ban-
ku Gospodarstwa Krajowego dalszego kredytu dla
rzemiosła i drobnego przemysłu

Proces o obrazę Piłsudskiego

Przed Sądem Powiatowym odpowiadał niejaki
Janikowski z Pawłowa za obrazę marsz Piłsudskie-
go — Oskarżony miał się wyrazić: Marszałek Pił-
sudski jest . . . . . Oskarżony kategorycznie
zaprzeczał jakoby słowa te był wypowiedział,
lecz przesłuchany w tej sprawie świadek Muntyrys
z Objezierza pod przysięgą zeznał, że oskarżony
słw tych użył — Sąd skazał go za to na 10 zł grzy-
wny — W ostatnim słowie oskarżony na swą obro-
nę dodał następująco: Nie mogłem obrazić p marsz
Piłsudskiego, gdyż glosowałem na jedynekę, na któ-
rej on figurował jako czołowy kandydat — Słowa
te wywołały na sali rozpraw ogólny śmiech

Sejmik pomorski zbierze się dnia 24 bm na obrady

W dniu 24 bm rozpocznie swe obrady w sali
Rady Miejskiej w Toruniu Pomorski Sejmik Woje-
wódzki — Otwarcia obrad Sejmiku, które poprze-
dzone będą mszą św dokona p wojewoda pomorski
Na porządku dziennym znajduje się 35 spraw

Nowe ceny na mąkę

Dnia 10 bm komisja dla badania cen ustanowi-
ła 65 proc mąkę żytnią za 100 kg w sprzedaży hur-
towej 28 zł w detalicznej 33 zł

Zegarek damski pozostawiono

w niedzielę w kawiarni p Penckego, gdzie jest do
odebrania

Zwiększenie podatku dochodowego

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy, normu-
jącej pobieranie 10 procent dodatku do podatków
Nową ustawą motywuje rząd niestosownością do-
tychczasowej praktyki (od lipca 1926), że tak waż-
na kwestja, podatkowa regulowana jest z roku na
rok w ustawie skarbowej a nie w ustawie osobnej
Projekt nowej ustawy wprowadza 10 procentowy
dodatek dotąd uchwalany zawsze tylko na jeden
rok jako obciążenie stałe, a oprócz dotychczas-
wych gałęzi opodatkowania poddaje mu także poda-
tek dochodowy od uposażeń służbowych, którego
dotąd 10 proc dodatek nie dotyczył — Nowe to ob-
ciążenie urzędników — nietylko państwowych ale
i prywatnych — motywowane jest przez rząd tem
że w porównaniu z roku 1925 wartość realna plac
wzrosła o 9 procent — Zwiększenie dochodów skar-
bowych dzięki projektowanej ustawie ma wynosić
około 9 milionów złotych rocznie

We wtorek odbyło się posiedzenie komisji bud-
żetowej w sprawie nowelizacji podatku dochodowe-
go — Chodzi o stabilizację owych 10 procent dodat-
ku do podatku — W dyskusji pos Rybarski (Kl
Nar) stwierdził, że ustawa powinna być rozpatrywa-
na przez komisję skarbową, bo dotyczy podatku i
zgłosił odpowiedni wniosek który został głosami B
B odrzucony — Pos Rybarski domagał się następ-
nie odrzucenia całego projektu — Pos Czapiński
(PPS) proponował ażeby ustawa odnosiła się tylko
do jednego roku — Wszystkie jednak poprawki gło-
sami B B przeciwko głosom całej opozycji zostały
odrzucone i ustawa została przyjęta w drugim i
trzecim czytaniu

Komunikat w sprawie zakupu drewna opałowego

Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu obni-
żyła ceny za drewno o 30 procent w stosunku do
cen z roku ubiegłego dając Nadleśnictwom zlecenie
sprzedaży szczapów po cenie od 9 do 11 zł za m
gdy w roku ubiegłym cena wynosiła średnio około
14 zł za 1 mtr szczapów — Nadleśnictwa winne sprze-
dawać drewno każdemu zgłaszającemu się rolniko-
wi z wolnej ręki w ilości jemu potrzebnej — Poza-
tem Nadleśnictwa otrzymały dyrektywy o sprze-
dazy drewna na kredyt z spłatami ratalnemi na skryp-
ty dłużne zapatrzone podpisami wiarogodnego po-
ręczyciela — Wogóle przez dyrekcję Lasów wyda-
ne zostały dyrektywy o czynienie wszelkich możli-
wych ulg przy zakupie drewna przez rolników —
Zaleca się Kółkom Rolniczym czynić zbiorowe za-
kupy drewna w miejscowych nadleśnictwach dele-
gując tam kilku członków celem przedwstępnego omó-
wienia ceny oraz warunków zakupu — Licytacje
będą miały miejsce w wypadkach nierozsprzedaży
z wolnej ręki całego przygotowanego na sprzedaż
drewna użytkowego

Jak założyć dobre uziemienie

Przy wszystkich rodzajach anten bardzo waż-
nym czynnikiem, który wpływa na siłę odbioru, jest
dobroć uziemienia — W miastach linia uziemiają-
ca może być dołączona do instalacji wodociągowej
Jednak trzeba tu uważać na dobre kontaktowanie
linki uziemiającej z rurą lub kranem wodociągo-
wym — Można też linkę uziemiającą przyłączyć do
kaloryferu — Tu również trzeba uważać na dobre
kontaktowanie linki z kaloryferem — Jednak uzie-
mienie na kaloryfer nie zawsze daje dobre rezultaty
Przyłączanie linki uziemiającej do rury insta-
lacji gazowej jest niewskazane gdyż rura gazowa
nie ma dobrego połączenia z ziemią

Na prowincji, gdzie nie ma wodociągów, dla zro-
bienia uziemienia trzeba zakopać linkę do ziemi —
Dla uzyskania dobrego uziemienia linkę należy za-
kopywać w miejscu wilgotnem, możliwie głęboko
Przytem na dnie wykopu pożądane jest umieszcze-
nie blachy cynkowej, do której należy przyłutować
linkę — W razie braku takiej blachy, można za-
kopać tylko linkę lecz możliwie długą oraz rozło-
żoną na dużej powierzchni

Można również używać rynnę jako uziemienie
lecz tylko wtedy, gdy jest ona dość głęboko zaka-
pana do ziemi — Jako linkę uziemiającą najlepiej
jest używać zwykłą linkę antenową

W jakim stopniu niewłaściwie wykonana ante-
na lub uziemienie wpływają na siłę odbioru świad-
czą następujące fakty, stwierdzone przy odbiorze
na Defefon — W odległości 100 kdm od Warszawy
przy dobrej antenie i dobrem uziemieniu Defefon od-
bierał doskonale nietylko stacje Warszawską, ale
również szereg stacji zagranicznych, jak naprzy-
kład Motale, Königswusterhausen, Rzym, Buda-

peszt i inne — Jednak z chwilą przyłożenia odbior-
nika do innej również dobrej anteny lecz z uziemie-
niem wykonanem z drutu żelaznego; zakopanego do
ziemi — odbiór stacji Warszawskiej był ledwo zro-
zumiały — Powodem złego odbioru była duża opor-
ność drutu żelaznego oraz złe kontaktowanie tego
drutu z ziemią, gdyż drut żelazny w ziemi szybko
rdzewieje i przez to nie ma dobrego połączenia z zie-
mią — W innym wypadku, nawet przy dobrem
uziemieniu, z anteną prowadzoną na długości kil-
ku metrów bardzo blisko muru; odbiór stacji War-
szawskiej był bardzo słaby; zaś odbiór stacji za-
granicznych zupełnie niemożliwy — Powodem złe-
go odbioru były straty w antenie wskutek bliskości
muru

Zderzenie parowca z łodzią motorową

Tokio — W pobliżu portu Kobe parowiec fran-
cuski zderzył się z przepelnioną przez pasażerów
łodzią motorową, która niezwłocznie zatonięła — Z
pośród kilkudziesięciu osób utonęło około 50

Giełda bydłowa

Poznań, 10 dnia . II. 1931.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

A. Woły:	Bydło:	
a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezaprężane		090—104
b) pełnomięsne wytuczone woły od 2—3 lat		78—080
B. Stadniki:		
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej		82—090
b) nietuczone		70—80
c) miernie odżywlone młodsze i dobrze odżywlone stare		62—66
C. Jałowki i krowy:		
a) pełnomięsne, wytuczone jałowki, najwyższej wartości rzeźnej		090—100
b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7		090—110
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałowki		78—088
d) miernie odżywlone jałowki		50—56
e) liche odżywlone krowy		40—50
	Cieleta:	
b) najprzedniejsze cielęta tuczone		110—120
c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki		094—104
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki		084—090
e) liche ssaki		070—080
	Owce:	
Opasy chlewnie,		
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne		130—146
b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczne i dobrze odżywlone młode owce		110—128
c) miernie odżywlone skopy i owce		090—106
	Świnie:	
a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi		—
b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi		118—124
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi		110—116
d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi		100—108
e) mięsne świnie ponad 80 kg.		090—096
f) macjory i późne kastraty		100—108

RUCH w TOWARZYSTWACH

Ochotnicza Straż Pożarna: W czwartek odbę-
dzie się o godzinie 7 wiecz zebranie w Konsumie:

Baczność Powstańcy i Wojacy Chojnice — Nad-
zwyczajne Walne zebranie odbędzie się w środę
dnia 18 lutego br o godzinie 8 wieczorem w lokalu
pana Seydy Na porządku obrad przyjęcie uchwa-
ły co do zapomogi pogrzebowej — O ile na powyż-
szą godzinę nie stawi się statutem przewidziana
ilość członków; natenczas po 15 minutach odbędzie
się drugie walne zebranie, które będzie uprawnio-
ne do powzięcia prawomocnych uchwał bez wzglę-
du na obecną ilość członków — Poza tem wykład p
majora Nieboraka Wolność! Zarząd

Zebranie Tow Pań św Wincentego a Paulo od-
będzie się w środę dnia 11 lutego br o godzinie 5 po
południu w klasztorze — O liczny udział uprasza
Zarząd

Kurkowe Bractwo Strzeleckie — W czwartek
dnia 12 bm o godzinie 19 odbędzie się w Strzelnicy
nadzwyczajne walne zebranie z bardzo ważnym po-
rządkiem obrad, między innymi także wybór nowe-
go zarządu — Obecność wszystkich członków ko-
nieczna Zarząd

**Klub Mandolinistów Lira przy K P W w Choj-
nicach —** W czwartek dnia 12 bm o godzinie 7-ej
wieczorem odbęda się ćwiczenia mandolinistów w
byłym konsumie kolejowym — Uprasza się o punktu-
alne przybycie wszystkich członków Dyrygent

Zebranie Oddziału Z K P odbędzie się w piątek
dnia 13 bm o godzinie 20 w lokalu p Jażdżewskiego
Na porządku dziennym różne sprawy społeczne —
organizacyjne będące częściowo przedmiotem obrad
na poprzednim zebraniu oraz sprawy legitymacyj
dla tego uprasza się członków o liczne przybycie
Zarząd Oddziału Z K P

Dnia 17. lutego 31.
o godz. 10-tej przed po.
odbędzie się przed Sądem
Grodzkim w Chojnicach
pokój nr. 11.

**subhasta
nieruchomości
Małe Chełmy
karta 83.**

własność stanowiącej Wła-
dysława Januszewskiego 1.
w Antoniewie, co zaintere-
sowanym podaje się do
wiadomości.

**Fa Bracia Pichert
Chojnice.**

Przetarg przymusowy

W czwartek dnia 12 II
31 r. o godz. 8-mej sprze-
dam w Angowiecach przed
oberżą najwięcej dającemu
za gotówkę: 1 wiatrówkę,
6 butelek wina, skrzyce,
w Nowym - Dworze
przed sołectwem o godz.
11-tej 5 warchlaków, **w**
Goldankach o godz.
10-tej 30 warchlaków, 1 mo-
tor, 1 lokomobilę, 1 młó-
czkę, **w Ogorzelinach**
o godz. 13-tej przed sołect-
wem 1 żniwiarkę, 5 fur
konieczyny siewnej, 1 krowę,
4 prosiaki, 1 tuczniaka, 6 war-
chlaków, 1 fuzę, 1 powózkę,
1 szafę żelazną, 4 warchla-
ki, 6 prosiaków.

W. Kowalski
Kom. sąd Chojnice 2742

Przetarg przymusowy

W czwartek dnia 12. II
31 r. o godz. 11-tej sprze-
dam w Chojnicach najwię-
cej dającemu za gotówkę:
2 kanapy, 9 krzesel, 3 sto-
liki okr., 1 bufet, 1 kredens.
Zbiórka licytantów w moim
biurze.

Szeleziński
kom. sądowy. 28

Przetarg przymusowy

W piątek, 13. b. m.
sprzedać będę najwięcej
dającemu za gotówkę:
w Małych-Chełmach
przed sołectwem o godz. 8
1 bryczkę, **w Brusach**
w lokalu p. A. Kiedrowskiego
o godz. 13-tej 1 szafę że-
lazną w dobrym stanie,
1 lu tro, 1 kanapę, 1 bufet,
1 szafę do ubrań.

Winkowski
komornik sądowy 1158

**Karty
do gry**
do nabycia
w księgarni
Dzien. Pomorsk.

Mydła toaletowe

Nadzwyczaj wielki wybór. Wyroby
znanych pierwszorzędných fabryk
tak krajowych jak i zagranicznych. W
użyciu oszczędne i udelikatniające cerę
po najniższych cenach poleca

BRACIA HUBERT

właśc. Julian Hubert

Drogerja — Perfumerja
CHOJNICE (Pom.) Gdańska 18
Rok zał. 1894 Telefon 219.

Proszę zwrócić uwagę na okna wystwne.

Dnia 12 bm.
o godz. 8-mej rano odbę-
dzie się **sprzedaż**

**mięsa
wołowego**
w taniej jacie.
Cena 40 gr. za funt.

Krawcowa!

**Wykonuję wszelką
garderobę damską
oraz bieliznę damską,
męską i dla dzieci.**
**Pietruszkowa 28
Lorbiecka**

**Dzielny
piekarz -
cukiernik**

potrzebny zaraz lub później.
Gdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Książki religijne i powieściowe

Zgah Han	Z Tajemnic masonerji
Bolesław	W Obronie Matki Ziemi
Genowefa	Cudowne Praskie
Dokąd idziesz Panie	Dzieciatko Jezus
O chatę	Wierna Różia
Pan Twardowski	O chleb Żywota
Od kolebki do grobu	O Naślad. Jezusa Chryst.
Od wsi do wsi	Żywcem zamurowana
U stóp mistrza	Wykłęty
Kłusownik	Znaki Wieszcza
Na tropie zbrodniarzy	Zdrajca Powstańców
Serce Jezusa a dzieci	Nowenny do Naśw. Marji
O dobrem wychow. dzieci	Panny i św. Tereski
Chrześcij. pomoc chorym	Wiadom. z Konnersreuth

poleca

**Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“
w Chojnicach.**

Biomalż

naturalny środek odżywczy
dla osób starszych i dzieci

Drogerja

**Br. Hubert, właśc. J. Hubert
Chojnice, Gdańska 18**

**Sypialnia
dębowa, kompl.**

oraz

**biała sypialnia
na sprzedaż,**

oprócz tego

kocioł i piec gazowy

firmy Junkers.

**Dobrin,
Dworcowa 18 b.**

MŁYNO!

polecmy niniejszem naszą

ryflarnię i szlifiernię

oajnowszej konstrukcji, pozwalające na szybkie
i tanie ostrzenie wszelkich wałków młynskich.

Na żądanie służymy ofertą.

**Zakłady Przem. F. WIECHERT, Jun.
Starogard.**

Mieszkanie Pokój umebl.

2-3 pokojowe

poszukuje młode mał-
żeństwo. Oferty do Dzien.
Pom. pod M.

blisko Rynku, z osobnem
wejściem od 15. II-go lub
później do wynajęcia.

Adr. wskaże eksp. Dz. Pom.

KINO NOWOŚCI

Dziś w środę, dn. 11. bm.
o godz. 8.15

Przebojowy obraz Ameryki!

Królowa bez korony

(Lady Hamilton i lord Nelson)

Niebywała wizja bitwy morskiej, mocarzy
świata pod Trafalgar. Życie słynnej lady
Hamilton, ukochanej lorda Nelsona, naj-
piękniejszej kobiety swego czasu!

W rolach głównych
znane wszystkim gwiazdy ekranu

Corinne Griffith — Viktor Varkonyi

Olśniewający przepych pałaców królewskich!
Gigantyczny rozmach inscenizacji!
Wzruszające sceny bitew morskich!

Ceny zwykle! Sala dobrze ogrzana!

W króćce:

Bitwa nad Sommą
(Grób milionów)

**Koniaki
Winkelhausen**

Chcesz otrzymać posadę?

MUSISZ
UKOŃCZYĆ

**KURSY
FACHOWE**

KORRESPONDENCYJNE

Im. PROF. SEKUŁOWICZA

Warszawa, ul. Żurawia 42.

Kursy wyuczają LISTOWNIE
buchalterji, rachunkowości kupiec-
kiej, korespondencji handlowej,
stenografji, nauki handlu, prawa,
kaligrafji, języków obcych: an-
gielski, francuski, niemiecki, pisa-
nia na maszynach, pisowni, gram-
matyki polskiej, oraz ekonomji.

Po ukończeniu

EGZAMIN I SWIADECTWO.

Żądajcie prospektów.

Chcesz otrzymać posadę?

Na przyjęcia i bale
Ludwig Rasch
Chojnice
Damskie kołnierzyki —
kwiaty balowe, rękawiczki —
torebki i pończoszki damskie
(„Eira“) po 7 zł.
wierzchnie koszule, kołnierzyki,
krawaty, skarpetki, portfele
i chusteczki do nosa.